

Tallhegyre kirándult...

Lehetne öröm — ürmök nélkül is

Nyertem a Lottón. No, nem nagy összegről van szó, de így is örültem, mert aki a keveset nem becsüli, a sokat nem érdemli, — tartja egy régi szólásmondás. En pedig szeretnék érdemeket szerezni a legközelebbi házra való tekintettel.

Mivel el akarom hátrítani a gyantát, miszerint a Lottónak igyekeznem kell látni csapni, eldöntöttem, hogy nem anyagi érdekeimért készítek a sorok megírására.

Ellenkezőleg, éppen arról akarok írni, e sajnos ritkán előforduló alkalomból, hogy milyen könnyen végül ürmök az ember öröme.

A nyeregményi ügyen a CEC Horia utca sarkán levő irodájában írták ki. Ebben nincs is hiba, még abban sem, hogy a pénzár két kis ablaka mögött egy-egy fiatal leány ül, akikről látszik, nemrég kerültek ki az iskolából, s talán még ma is az IMSZ védőszóitól alig tartóznak.

Az egyik leány átvette a nyeregményi utat, annak rendje-módja szerint kezeli, hogy aztán visszaadja, a szomszéd ablakhoz való utat is kíséretében.

A tulajdonképpeni pénztárosnő átveszi tőlem a már lekezelte utat, aztán anélkül, hogy felnézne, vastagon ruzsosított ajkáról egyetlen szó kavarja fel a levegőt:

— Butulni!

Ne értsük félre: engem nem a szöveg döbölt meg, hanem a dalam. Bár a butulni szócskát a pénztárosnő nyugodtan párosíthatta volna a Va rog-gal, nem akarok túlzott igényekkel fellépni, hiszen magam is szeretek egy-egy szót megtakarítani, igaz, hogy csak akkor, ha a szavakat tudni kell, például tudni kell a pénztáros elvételéről.

Am a dallamos román nyelv módját nyúlana ahhoz is, hogy a pusztán „butulni” szót is sokkal enyhébben, udvariasabban ejtsék ki, mint ahogy azt a szóbanforgó pénztáros elvételéről tette.

Nem is tenném szóvá e kis esetet, ha az csupán elszigetelt jelenség lenne. Sajnos azonban, az ilyenmel lépten-nyomon találkozunk, főleg, ha fiatal tisztviselőkkel van dolgunk. Es itt az IMSZ szervezetet egyik legjobb feladatára szeretném figyelmeztetni.

A fiatalokat a szocializmus építésének lelkes és példamutató propagandistáinak kell nevelni. Eredményes propagandát pedig csakis udvarias, előzékeny, a tömegek között népszerű emberek fejthetnek ki. A zord, ki-mért modor viszont rossz szót okoz, akkor is, ha váratlanul pénzhez jut az ember, hát még, ha állampolgársági kötelességeit kell teljesítenie.

b. b.

A Központi Könyvtár szakkönyv-osztálya

A kulturális könyvtárak elengedhetetlen része a szakkönyvtár, amely a szakirodalom terén a legteljesebb választékot nyújtja.

Visszaemlékezünk kedves olvasó, amikor egy-egy jó regény mellett szereltük volna szakmájával kapcsolatos műszaki, orvosi vagy természettudományi könyveket is. Erre azonban ritkán volt lehetőség. A könyvtár kevés szakkönyvvélel rendelkezik. Sok alapvető munka hiányzott. De mindez már a múlté. Ma már bővebb helyszínről adhatunk hírt.

A hiányzó műveket sikerült beszerezni s az idén már nagyszámúban vásárolt a könyvtár jobbnál jobb szakmunkákat is. A kötetek száma már meghaladja a 3000-at, s a jövőben fokozatosan gazdagodik ez az állomány.

Most pedig adjunk ízelítőt olvasóinknak. A magyar nyelvű könyvek közül említsünk meg néhányat. Megtalálhatók a „Gépipari Enciklopédia” vastok kötetei (Budapest 1951), a „Magyar-német és Német-magyar műszaki és tudományos szótár” két kötet (Budapest 1954), továbbá V. Popov: „Villamoshajtások tervezése” (Budapest 1955), Saveanu L.: „Gépelemek” (Bukarest 1956), Izmay

Ferenc: „Textilipari nyersanyagok ismerete” (Budapest 1953) című munkát, stb.

Bővebb választékban találhatunk orvostudományi munkákat is. Ilyenek például: dr. Petényi Géza: „Gyermekegyógyászat” (Budapest 1956), Magyar I. és Petrányi Gyula: „Belgyógyászat” két kötetben (Budapest 1956), dr. Zoltán Endre: „A nőgyógyászat” (Budapest 1956), Kettesy B.: „Szemészet (Bp. 1956), „Allatörvosi szülészeti műtét” (Budapest 1955), Zsuzs L.: „A veseműködés kivizsgálása” (Bukarest 1957).

Az utóbbi időben a könyvtár szép számban kapott a Német Demokratikus Köztársaságból is orvostudományi könyveket. Lássunk egy párat közülük: Alfred Seibert: „Die Operationen an Nase, Mund und Hals” (Az orr, száj és nyakoperáció, Leipzig, 1956); Beyer-Hünermann: „Die Operationen am Ohr” (A füloperáció — Leipzig 1956); W. Stöckel: „Lehrbuch der Geburtshilfe” (Szülészeti tankönyv — Jena 1955).

A fogorvosi könyvek közül megemlíthetjük Fritz Schum: „Die Wiederimplantation von Zähnen” (A fogak átültetése — Lipcse 1955) és Kemény Imrénnek, a budapesti fogorvosi egyetem professzorának a múlt évben Lipcseben megjelent munkáját, címe: „Die Klinischen Grundlagen der totalen Prothese” (A műfogak klinikai alapjai).

A kiragadott példák csak részben tükrözik a könyvtár szakkönyv-állományát. Nagy választékban találhatók még természettudományi (fizikai, kémiai, geológiai, biológiai, stb.) és agrártudományi munkák is.

Valamennyi az érdeklők rendelkezésére áll. Összük, tanulmányozzuk őket!

Kiss Miklós,
a Központi Könyvtár
bibliografusa

Fogyasztási szövetkezeteink az állami központi alap biztosításáért

(Folytatás az 1-56 oldalról.)

ja Pop Alexandru, a szövetkezeti tanács elnöke és eredményes felvilágosító munkát végez Ghiorgiov Ilie, a szövetkezet alkalmazottja.

Majlátón Lénárt János, a vingai szövetkezet elnöke és Szőke István, a vingai malom adminisztrátora végzett sikeres felvilágosító munkát. Három nap alatt összesen 27 termelői gyűlést meg a szerződésről előnyeiről, s ezek a gazdák 6700 kiló búzára kötötték szerződést a szövetkezettel. A vingai szövetkezet munkálára általában jellemző, hogy eredményes felvilágosító tevékenységet fejt ki a dolgozó parasztok körében. A környéken levő kollektív gazdaságokkal eddig 100.000 kiló gabonára, az egyenlőleg gazdálkodó dolgozó parasztokkal pedig több mint 40.000 kiló gabonára kötötték szerződést.

Jelenlét mennyiségű termény szerződés átadására kötelezték magukat más község kollektívistái és egyenlőleg gazdálkodó dolgozó parasztjai is. Tóth Péter Andrei Saguna-i kollektívista 1200 kiló búzára, 600 kiló sörpárra, 200 kiló napraforgóra és 1000 kiló kukoricára, Hegedűs András dolgozó paraszt, a községi szövetkezeti tanács tagja pedig 200 kiló búzára és 300 kiló kukoricára kötött szerződést a szövetkezettel. Világoson az első között írta alá szerződését a szövetkezettel Vaglau Gheorghe, aki 1000 kiló buza és 100 kiló napraforgóra eladására kötelezte magát, Hanga Gheorghe és Avramut Gheorghe termelők pedig 800 kiló napraforgóra és 500 kiló búzára szerződtek. Világoson a kollektív gazdaság tagjai közül is többen szerződtek a szövetkezettel terményeik eladására, mint például Selean Pavel, Simon Ioan és Stef Gheorghe kollektívisták, valamint Dehelean Ioan, Epure Petru és Dehelean Teodor társult dolgozó parasztok.

Ságion Ioanes Simion, a kollektív gazdaság elnöke mutatott példát: 600

kiló búzára kötött szerződést. Mendrea Stefan, a kollektív gazdaság egyik brigádvezetője 300 kiló búzára szerződött.

Es így sorolhatnánk tovább az olyan dolgozó parasztok neveit, akik az első között győződtek meg arról, hogy nagy előnyöket biztosít számukra a szerződésről és tudatában vannak annak, hogy ha terményeiket letelek szerződéses úton adják el a szövetkezettel, vagy az államnak, akkor az állami központi alap létrehozását segítik elő. Szeretnénk megemlíteni még azt is, hogy a fogyasztási szövetkezetek több alkalmazottja és számos tanügyi dolgozó is kivételként a szerződésről terv teljesítéséért folyó munkából. Ezek közé tartoznak: Maurer József Kovaszincről, Varga Gábor Világosról, Andrei Aná Ságrol és más szövetkezeti alkalmazottak, valamint Harduț Dumitru Csicséról, Cocubanu Barbu Mondorokról, Ciubare Ioan Ságrol és Burticala Ioan Világosról. Az utóbbiak valamennyien tanügyi dolgozók. A munkában állandó támogatást nyújtanak a néptanácsok végrehajtó bizottságai és a pártalapszervezetek is.

Az eddig elért eredmények és tapasztalatok alapján a sikereket tovább lehet növelni, hiszen erre minden feltétel megvan, ugyanis a szerződésről vonatkozó minisztériumi határozat oly nagy előnyöket biztosít a termelőknek, hogy azok meggyőződésükkel határozottan a szövetkezetek felé fordultak. Csak arra van szükség, hogy még szervezettebb, még rendszertesebb felvilágosító munkát fejtsenek ki a gazdasági szövetkezeteink és ebbe a tevékenységben minél több dolgozó parasztot vonassunk be, olyanokat, akik már meggyőződtek ezekről az előnyökről és időpénzt jártak elő a szerződésről.

Neagu Traian,

a fogyasztási szövetkezetek
aradrajoni szövetsége terv-
hivatalának vezetője

ÜZEMI MŰKEDVELEK

Ismét a Varga Katalin szövetkezet műkedvelőiről

Az elmúlt vasárnap a Varga Katalin esztrád-együttes nagy sikerrel ismételte meg a Merit-klub helyiségében Mesli könyvecské című vidám, zenés műsorát. A műkedvelők sok kedves számmal szórakoztatták a hallás közönséget, amely szívből jövő lelkesedéssel követte meg fázadozó sukat. Es ez érthető. A szereplők általában otthonosan mozognak a színpadon, előadásmodjuk természetes, ügyesen énekelnek és táncolnak. Az összekötő szöveg nem nélkülözi az ötletességet, a humort (rendező: Benkő György).

Megemlíthünk néhányat a műsor-számok közül. Tetszett Florea Cecilia előadásában a két román táncdal, Kiss Miklós ügyesen, határozottan énekelte az olasz dalokat, őszinte, megleghangú volt Benkő György két ismert szonettja az anyáról, ötlestelen, hangulatosnak bizonyult a szerelemről szóló táncdalcsokor (Avramut Cornelia énekelte), sikerült megéledni találgatni, hogy a lányok, a lányok kezdetű közismert operett-dal Acs Olivér, Kiss Miklós és Benkő György előadásában hallhattuk, Acs Olivér átélésével énekelte egy részletet a Marica grófnéből.

Féltreírás ne essék! Semmivel sem tartjuk gyengébbnek a többi műsor-számokban Lengyel Margit, Acs Olivér, Benkő György, Avramut Cornelia, Ferenczi Éva, Farkas Mária, Florea Cecilia, Acs Irán, Kiss Miklós valamint Berkovits Heim szereplését. Másról van itt szó: az előadás nagy részét kitéve műsor-számokról. Hogy a statisztika nyelvén szóljunk, 20 műsorszámot körülből 12-öt már ismerjük a szövetkezet műkedvelőinek előző előadásából. Mondhatnánk úgy is, hogy nagyon ismerjük ezeket a dalokat, jeleneteket, annyira, hogy az már túlhaladja az érdeklődés határát. Egyrészt azért, mert visszaélnék a népszerűséggel, amelyet a műkedvelők megérdemelten vívtak ki a közönség előtt, másrészt azért, mert ez a kényelmesség fékez a szereplők fejlődését. Azzal, hogy nem állítják őket mindig újabb és újabb feladatok elé, guszabkítják képességeiket, a műkedvelő mozgalom elvesztí várossá, értelmét. Szakítani kell tehát hamarosan a káros törekvéssel. Persze ez mindenekelőtt Varga Anna művelődési felelőstől és Benkő György rendezőtől függ.

Meggyőződésünk, hogy mindketten tisztában vannak a reáluk háruló felelősséggel és fontosabbnak tartják a műkedvelők fejlődését, mint az esetleges pillanatnyi sikert. A szövetkezet következő esztrád-előadásának értékét minden bizonnyal növelni fogja a műsorszámok újszerűsége, változatossága és ezért még hálásabb lesz a közönség.

Az 50-ik előadás

Faludi Károly, a Fierarul gyár többszörösen kitüntetett művészeti instruktora az elmúlt hetekben a Mosóczi-telepi állomás mikrofonja előtt, a gyár lelkes műkedvelő együttesével, az ötvenedik színdarabot adta elő.

A több esztendő munkában összehangolt együttes, Faludi Károly vezetésével, 1951 óta állandóan segítette a rádióállomás állomás, szórakoztató és nevelő tartalmú színi műsorának összehangolását.

A jubileumi kultúrnapon az 50-ik előadás Sogodi József az Eljog-

lalt férfi című darabját adta elő. A főszereplők: Farkas József, Borbás Kati, Menráth Hilda, Bayer Kati és társaik igen népszerűek a Mosóczi-telepi rádió hallgatói előtt.

A Fierarul gyár vörössarkában beszélgettünk Faludi Károly elváltjával, aki az elmúlt évek alatt kultúrnaponként 73 érmet és különböző elismerő diplomát kapott a jó munkáért elismeréseképpen. A kitűnő kulturálisista 86 esztendőre ellenére, tele van tervekkel, vállalkozó kedvvel és művészi hecs-vágygal. Örömmel üdvözljük, hogy a gyár zenekarával új hangszerekkel egészítették ki.

Most már van nagybőgőnk és saját pianínó. Zenekarunk úgy felelősséget vállalt a műsorszámokkal, hogy jasszoltam: engedélyezzék a „Parasztszövetkezet” felvételét műsorunkba. Műkedvelőink most a „Virágakadás” című

színdarabot tanulják, közben azon iparkodunk, hogy megszerezzük Emőd Tamás Mézeskalács című darabjának szövegét és zenéjét a csikszereket műkedvelőktől, akik szép sikereket arattak ezzel a darabbal.

Nem könnyű jó és megfelelő darabhoz jutni, s ha már a darab kérdése elintéződött, jön a nehezebb munka: a szereposztás és az ezzel járó bonyolalmak. Nálunk a bonviván nős ember, s a felesége nem szereti, ha férje szerelmes darabokban játszik. Így aztán, ha a feleség beleszól, sokszor a legjobb szereposztást is felborítja, s akkor kezdhetjük elölről a munkát.

Ahogy Faludi Károlyt ismerjük, őgőzli is megtalálja a módját, hogy mindenki elégedett legyen: a bonviván, a felesége és főleg a Fierarul gyár műkedvelőinek közönsége, mely annyit kellemes színdarab előadásán vidult és szórakozott az utóbbi években.

HIREK — KÖZLEMÉNYEK

A hét filmjei

Dózsa György: AZ ÖRDÖG VÖL-GYE (román film). Előadások: 3, 5, 7 és 9 órák. Délelőtt 10 és 12 órák matiné.

Nicolae Balcescu: UTOLSO TALÁLKOZÁS (szovjet film). HUNYADI LÁSZLO (magyar film). Előadások: 3, 5, 7 és 9 órák.

Herbák János: PODHALE EANGOKBAN (lengyel színes film). Előadások: 3, 5, 7 és 9 órák.

I. E. Caragiale: A CSAVARGÓ. II. rész (indiai film). Előadások: 3, 5, 7 és 9 órák.

Ifjúsági: EGY PIKKOLO VILAGOS (magyar film). Előadások: 3, 5, 7 és 9 órák.

Solidaritata (Gái): AZ ELET ISKOLAJA (szovjet film). — SZALMA-BORJU. Előadások: hétköznap: 5 és 7 órák, vasárnap: 3, 5 és 7 órák.

Maxim Gorkij (Mikelaka): AZ ANYA (szovjet színes film). Előadások: hétköznap: 6 és 8 órák, vasárnap: 4, 6 és 8 órák.

Ilie Pintile (Mosóczi-telep): GABOR DIAK (magyar film). Előadások: május 17—19. között.

Az aradi G. Dimitrov vagongyár azonnal alkalmaz bármennyi lakost, villany- vagy autógéphegész-tőt, őrt és szaképesítetlen munkást.

Jelentkezés naponta a személyzeti osztályon, reggel 7—15 óra között.

Az Egészségügyi Művelődés Háza Arad

előadást rendez a következő címmel: A vitaminok fontossága. Az előadást szombaton, május 18-án délután 18.30 órák magyar nyelven tartják meg a Szabó Árpád kultúrothoban (Putnei utca 4). Az előadást vita és film követi. Belépés díjtalan.

Az Ilie Pintile Mosóczi-telepi moziban a rendes filmet egy rövid egészségügyi előadás és film követi.

December 30 (üzemi filmszínház): BERLINI ROMANC (német film). Előadások: szombaton és vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órák.

TEBA-gyár (üzemi filmszínház): MAKLOVIA (mexikói film). Előadások: szombaton: 12, 3.30, 5.30 és 8.30 órák, vasárnap: 11, 3, 5, 7 és 9 órák.

AZ ARADI PRICHINDEL állami bábszínház

Szombat, május 18-án

déltűn 4 órák bemutatja:

Báiatul si vintul

AZ ARADI ALEAMI ROMAN SZINHAZ műsora: Ma, szombaton és vasárnap este 8 órák: Tache, Ianke si Cadir vigjáték.

Rádióműsor

Szombat, május 18.

BUKAREST I.: 5.10: Indulók. 5.35: Könyvzene. 6: Hírek. 6.15: Román népzene. 6.45: Megjött a postás. 7: A béké és testvériség zászlaja alatt. 7.30: Reggeli hangverseny. 8.15: Sajtószele. 8.30: Zene. 9: Kamarazene. 10: Román népi dallamok. 11: Hírek. 11.05: Könyvzene. 11.45: Operazene. 12.15: Román népi táncok. 13: Hírek. 13.05: Déli hangverseny. 14: Mendelsohn—Bartholdy 2. számú D-dúr hangverseny. 14.45: Akkordeon-szó-ló. 15: Hírek. 15.05: Kívánsághang-verseny. 16.15: Itt Moszkva beszél. 16.45: Román szerzők műveiből. 17: Hírek. 17.19: Zene. 17.30: Mesék. 18: Ismerjük meg a népek folklorműveit. 18.40: Könyvzene. 19: Hírek. 19.10:

FELHÍVÁS

Felhívjuk Arad, Pécska, Zadareni, Vladimirescu, Mondorlak, Fintinele és Frumensei lakóit, hogy május 20-ika körül a csalai, a vladimiresculi és mondorlaci erdőrezeken repülőgépek utján pusztítják a kárttevő hernyókat (mérgező port szórnak repülőgépről). A fentjelzett időponttól az erdőben menni, valamint oda állatokat hajtani szigorúan tilos. Felhívjuk a méhészeket, hogy méheket a jelzett erdőtől legalább 10 kilométernyi távolságra szállítsák. A fenti munkálatokat előbb április hónapra terveztük, de technikai-biológiai okok miatt nem volt keresztülvihető.

Az aradi erdővédelmi szervezet csálai brigádja.

—

EDZŐTÁRS

Május 18-án, szombaton hűvös lesz az időjárás. Változó felhőzet mellett a délutáni órákban helyi eső lehetséges. A hőmérséklet kissé csökken, napközben 18—22 fok között, éjszaka 4—10 fok között lesz. Mérsékelt északi szél.

Rádióműsor

Szombat, május 18.

Operazene. 19.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 19.55: Jóéjszaka! gyerekek. 20: Rhythmus és jókedv. 21: Nemzetközi szemle. 21.15: Táncczene. 22: Hírek, sport. 22.30: Táncczene. 23.52: Hírek. BUKAREST II.: 14: Hírek. 14.03: Folklor-feloldozások. 15: Könyvzene. 15.30: Lakodalmi énekek és népi táncok. 16: Hírek. 16.20: Román szimfónikus zene. 16.50: Népi dallamok. 17.15: Rádió-szószek. 17.30: A rádió éneklara. 18: Hírek. 18.05: A hét szerzője. 19: Táncczene. 20: Hírek. 20.05: Nyitányok. 21: Hírek. 21.05: Táncczene. 21.15: Rádioműsor. 22: Táncczene. 22.30: Hétvégi zenés műsor. 23: Hírek, sport. 23.15: Jehudi Menuhi. 24: Táncczene.

TE SINEVELEÉS SPORTS

HETI SPORTMŰSOR

MOTORKEREKPÁR: Vasárnap reggel 9 órák a Köztársaság útján zárt körzetben nagyszabású motorokékpáros verseny a Fesztivál tiszteletére.

LABDARUGAS: Vasárnap délután a Progresul pályán 5 órák: Energia G. Dimitrov—Kolozsvári Stintja, vasárnap délelőtt 11 órák a Locomotiva pályán: Energia Constructorul—Energia 14, vasárnap délután a Progresul pályán, negyed 4 órák: Energia G. Dimitrov ifj.—Fl. Rosie November 7 ifj., vasárnap délelőtt negyed 10 órák, a Locomotiva pályán: Energia Constructorul ifj.—Locomotiva ifj., vasárnap reggel 9 órák a FZ pályán: Fl. Rosie FZ ifj.—Fl. Rosie UTA ifj.

Ezenkívül teljes forduló bonyolítanak le a tartományi, előkészítő, rajoni, városi és más alsóbbrendű társasági Kupamérkőzések csoportjaiban.

Készülnek a piros-feketék a vasárnapi mérkőzésre

A vagongyári piros—fekete csapat, mint ismeretes, vasárnap a Kolozsvári Stintja ellen játszik „B”-ligás Tavasz Kupa-mérkőzést. Az Energia G. Dimitrov együttese csütörtökön kétkapus játékkal készült a vasárnapi mérkőzésre, amely döntő fontosságú a vagongyári Tavasz Kupa-szereplése szempontjából. A csütörtöki edzőmérkőzésen az Aradi Progresul volt az ellenfél és a csapat kellemes edzőtársnak bizonyult.

Az Energia G. Dimitrov a 85 perces edzésen (az első félidő 40 percig tartott) összesen 7 gólt lőtt és különösen Risztin lövései sikerültek: egymaga 4 góllal terhelte meg az ellenfél hálóját. A további gólokat Jerger (2) és Popescu szereztek. A vagon-

GYEPHOKI: Vasárnap délután 2 órák a Progresul pályán: Aradi Progresul—Temesvári Progresul barátságos mérkőzés.

ASZTALI TENISZ: Vasárnap reggel 9 órák az Eminescu-utcai Merit klubban: Bukaresti Fl. Rosie—Aradi Vointa „A”-ligás csapatbajnoki mérkőzés.

TENISZ: Szombaton és vasárnap (szombat délután 3 óráttól) a Fl. Rosie UTA tenis pályán minősítő teniszverseny a Fl. Rosie UTA, Vointa és Energia Constructorul teniszezőinek részvételével.

KEZILABDA: Vasárnap délelőtt háromnegyed 11 órák a Progresul pályán: Aradi Progresul—Varjasi Recoita „B”-ligás mérkőzés.

EVEZÉS: Szombaton délután 5 órák a Locomotiva evezősházánál az országos evezős bajnokság helyi szakaszának másodnapj versenye.

gyári csapat egyhuzas játékosal igen jól mozogtak, főleg Gyuhász és Buzesan, Jerger és Bucurescu, valamint Risztin és helyenként Popescu. Petica bokasérülése meg az első félidő elején kiujult és így játéka vasárnap nem lehet számítani.

A kolozsváriak ellen minden valószínűség szerint a következő tizenegy áll majd ki a vasárnapi mérkőzésre: Kiss — Juhász, Tamás, Buzesan — Jerger, Solián — Chitic, Popescu, Risztin, Rénich, Popa Mircea.

Sor kerülhet esetleg Bucurescu szerepeltetésére is.

A vasárnapi mérkőzésre jegyek elővételben szombattól az Arad-lul szálloda előcsarnokában várhatóak.

Iskolaközi röplabda torna

Az országos iskolai röplabda bajnokság tartományi szakaszának küzdelmeit vasárnap rendezik meg Aradon az Energia Constructorul Maros

parton levő pályáin. A tornán aradi, temesvári, lugosi és más tíu- és leány-csapatok vesznek részt.

Néhány sorban

Anglia labdarugó válogatottja 4:1 arányban legyőzte Dániát világbajnoki selejtező mérkőzésen. Miután az előző mérkőzést is az angolok nyerték 5:2 arányban, az angol csapat jutott be a világbajnokság tornájának döntőjébe.

A magyar asztali tenisz szövetség

bejelentette, hogy az 1958. évi asztali tenisz Európa-bajnokságot március 9—21. között rendezik meg Budapesten.

Asztali tenisz minősítő mérkőzésen az aradi Vointa csapata 5:3 arányban nyert a Fl. Rosie Comert asztali tenisz együttese ellen.

Hírek Magyarországból

A világhírvélemény továbbra is tiltakozik a magfegyver-kísérletek ellen

Az angol nukleáris fegyver-kísérletezés után

— Nagy-Britannia Kommunista Pártjának tiltakozó nyilatkozata —

LONDON. (Agerpres.)

Nagy-Britannia Kommunista Pártja Politikai Bizottsága május 16-án nyilatkozatot tett közre, amelyben tiltakozik a Karácsony-szigetek környékén végrehajtott angol atomrobbantás ellen. A nyilatkozat felszólítja az angol népet, hogy országos szikra indítson hadjáratot és kény-

serítse a kormányt a nukleáris kísérletezés megszüntetésére a jövőben. „Országunk valamennyi férfinak és asszonyának — hangzik a nyilatkozat — erősebben kell cselekednie és követelnie az ilyen kísérletezés azonnali megszüntetését. Nem szabad több ilyen kísérletet végrehajtani. Szűnjék meg az oly költséges fegyverkezési hadjáratja-

Tudósok, háziasszonyok, az egyház képviselői, politikai vezetők, szakszervezeti aktivisták egyhangúlag követelik a kísérletezés megszüntetésére irányuló nemzetközi egyezmény megkötését, mivel ez az egyszerűség és biztonság egyetlen útja.

A szovjet kormány kijelentette, kész megszüntetni a kísérletezése-

ket, amennyiben Nagy-Britannia és az Egyesült Államok hajlandók követni példáját. Az angol kormány visszautasította a kérdésben a meg- egyezést. Kényszeríteni kell erre a kormányt és ezt nektek, a népek kell megtenniük.

Mondják a MacMillan ur- nak, hogy újabb hadfogadások nélkül fel kell használni ezt a lehetőséget és kényszeríteni kell erre. Amennyiben országunk és a Szovjet- unió megegyezik és azután együt- tesen az Egyesült Államokhoz for- dulnak úgy megvalósíthatnák a kísérletezés megszüntetésére vonat- kozó nemzetközi egyezmény megkötését.

Ez lenne az első reális lépés a világ felett lebegő félelem köd- szűntetésére irányuló széleskörű meg- egyezés megvalósítása felé.

—O—

Libia és Tunisz kormányfői az algériai háború megszűntetése mellett foglalnak állást

TRIPOLIS. (Agerpres.)

Libiában tett ötnapos látogatása után visszatért hazájába. A sajtó közölte Burchiba és Ben Halim, Li- bia miniszterelnöke közötti tárgya- lásokról kiadott közös közleményt.

A közlemény rámutat arra, hogy a tárgyalások során „a barátság és a jó szomszédi viszonyra vonat- kozó egyezmény jegyében” vizs- gálták meg a két ország közötti kapcsolatokat.

Libia és Tunisz kormányfői ugyan- csak tanulmányozták a két országot érdeklő nemzetközi kérdéseket és különösen az algériai helyzetet.

„Meggyeztek, hogy ebben az arab országban meg kell szüntetni a vér- ontást”. A béke, valamint az arab és észak-afrikai országok biztonsága megszilárdításának érdekében, feltét- len szükséges az algériai kérdés megoldása — hangzik a közlemény befejező része.

A legszebb gyermeki ajándék

Egy kismama ismerősem szö- lött meg a minap. Kérdezte, hogy vajon most is megajándékozzák a gyermekeket a Gyermeknapon, mint ahogyan azt az ő kislánykorában tet- ték?

Ismerem a fiatalasszonyt: kis- lány korában is. Apja esztendőig volt az Astra gyárban. Emlékszem, hogy amikor egyszer a kislány ke- zében valamilyen kopott képes- könyvet, amolyan uraságtól le- vetett holmival nagy lelkesedé- ssel jött haza a jótékony egyet- ajándékozták ünnepélyről, ételen- ha- ragra lobbant.

— Nézd — mutatta a képek al- dár szöveget. — A jölkü kislá- nyasszony, a tündérszép grófkis- asszony. Ilyen szeméttel akarják az én gyermekemet engedelmis szol- gáimká nevelni.

Ellépte a könyvet s a kislány bi- zony sirajkadt. Sohasem jelettem el keserves sirdást, mintha valami ritka kincstől fosztották volna meg.

Térdenre ültem, s rögtönzött meséim igyekeztem feledtetni nagy bánatát.

En is kislányasszonyról meséltem, olyanról, akinek az ura, a király, a Páncélos Sárkánynak adta el az országát, hogy cserébe a sok pénz- ért, amivel a sárkány megveszte- gette, jóllakassa őt emberhússal.

— A te apukád is meg akarja etetni a királyt a sárkánnyal, aki- nek az udarmestere, a tündérszép grófkisasszony apukája — jütem hozzá a meséhez.

Megkérdeztem a fiatalasszonyt: — Emlékszik-e még erre a me- sére és hogy maga könyveit között mosolyogva kérdezte, ugye az a sárkány, a Hitler?

— Kátia Klárka — mondom — a maga édesapját valóban jelfalta a páncélos sárkány, amelynek ne- vében osztogatták abban az időben az ajándékokat. Kislányoknak a gazdagokat dicsőítő meséskönyve- ket, fiúskáknak pedig pusztát, ágyút, tankot. Persze csak olyat, amit már a gazdag gyerekek meg- untak.

Természetesen ma is megaján- dozzák a gyermekeket. Az üzletek polcai roskadoznak a játékszere- től és a maga férje könnyen meg is veheti a kislányok szánt apró holmit. Nem lesz hiba az örömeik gyermekeink világában.

— Hogy mit vegyen a gyerek- nek? Hát most már bátran vehet képeskönyvet. A mi gyermeke- sünk nem megerzik a kis em- berek lelkét, nem kell hamis esmé- rőtől óvni a képek mellé.

Am a sárkánynak még nem vág- tuk le valamennyi fejét. Még min- di van emberhúsra éhes szájba és arra készen, hogy atombombával oeszt hozzon az emberiségre és köztbe a maga aranyos, szöke kislárá.

Legyen tehát a Nemzetközi Gyermeknap az atomháború elleni világhosszfejűség napja. Rakjon ma- ga is egy téglát a Páncélos Sár- kány ellen emelkedő bástyájára, mert minden ajándék közül a leg- értékesebb az, amit gyermekeink fejében nélkül, biztonságos életé- nek építésére áldozunk.

Jakobs Páris

„Az Egyiptom elleni intervencio bűnös és könnyelmű öröklés”

— Bevan nyilatkozata az angol alsóházban —

LONDON. (Agerpres.)

Az angol alsóház május 16-án tartotta első ülését a konzervatív kormányának a Szezi-csatorna kér- désében folytatott s Angliára káros következményekkel járó politikájá- val kapcsolatban. Az ülésen Bevan munkáspárti vezető, a külpolitikai viták az ellenzék szónokaként beszélt. Az United Press hírigyök- ség közlése szerint, Bevan felszólá- lása az angol alsóházban ritkán

lét hevesebb volt. Bevan rámutat- tott arra, hogy az Eden kormá- ny a hibás az Egyiptom elleni fegy- ver beavatkozás kihoztatásáért és hogy ezt a beavatkozást csak bűnös és könnyelmű öröklésnek lehet min- sősíteni.

A jelenlegi MacMillan kormány — mondotta a továbbiakban a munká- spárti vezető — teljes egészében egyetért ezzel, az Angliára nézve katasztrófális következményekkel já- ró politikával.

Különböző országok szociáldemokrata pártja nőtagjainak értekezlete

BONN. (Agerpres.)

Mint a DPA sajtóügynökség je- lenti a nyugat-németországi Bielefeld- ben megnyitott a világ különböző or- szági szociáldemokrata pártjai nő- tagjainak értekezlete.

Az értekezleten résztvevő 1500 nő határozati javaslatot fogadott el, amelyben követelik a Német SzK

kormányától, mondjon le a nyugat- német hadseregnek atomfegyverrel való felszereléséről és ne engedje meg, hogy a Német SzK területén atomfegyvereket tároljanak. Az érte- kezők résztvevői követelik, hogy a tudományt állítsák az emberiség és ne a halálhozó atomfegyverek szol- gálatába.

A Német DK területén sohasem fognak atom- fegyvert tárolni — jelentette ki Grotewohl

BERLIN. (Agerpres.)

Otto Grotewohl, a Német DK mi- niszterelnöke látogatást tett a Gera- vidéki Schwarz városbeli Wilhelm Pieck műfalongyárban, ahol beszédet mondott a vállalat dolgozóinak, a küszöbönálló népi képviselői választ-

tással kapcsolatos nagygyűlésen.

Grotewohl, miután vázolta azt a veszélyt, amelyet Nyugat-Németör- szág uiralelfegyverzése, valamint a Bundeswehrnek magfegyverrel való felszerelése, jelent, felhívta a német népet, harcoljon minden erejével a

leszerelésért, az atom- és hidrogén- fegyver eltiltásáért, valamint az ezen fegyverekkel való kísérletezés meg- szüntetéséért. Hangsúlyozta, hogy a Német DK néphadseregét sohasem fegyverzik fel atomfegyverrel és hogy a Német DK területén sohasem fognak atomfegyvert tárolni.

A Szakszervezeti Világszövetség a Jordániát népi támogatására hívja fel a világ valamennyi szakszervezetét

PRAGA. (Agerpres.) A CSETEKA

jelent: A Szakszervezeti Világszövetség Titkársága május 16-án nyilatkozat- ot tett közre, amely a többi közt a következőket tartalmazza:

A Jordániai kormány egyéb, demo- krata-ellenes intézkedések mellett, szovszletet a Jordániai Szakszervezeti Szövetséget.

Az amerikai monopóliumok és a Jordániai reakciós erők nem bocsát- ják meg a Jordániai dolgozóknak az imperializmus ellen elért demokrati- kus győzelmet, az egyiptomi néppel való megingathatatlanság szolidaritását és az Eisenhower elv — az arab or- szágok gazdasági és politikai elnyo-

lásának tervével szemben — tanúsi- tott hajthatatlan állásfoglalását.

Az amerikai imperialisták fenyege- tésekhez és Jordánia belügyeibe való közvetlen beavatkozáshoz folyamod- tak azért, hogy ráerőszakolják ural- mukat. Ezáltal leleplezték az Eisen- hower elv igazi célját, valamint a Közel- és Közép-Kelet országai de- mokratikus szakszervezeti mozgalmá- nak elfojtására irányuló törekvéseit.

A Szakszervezeti Világszövetség határozottan tiltakozik a Jordániai népi nemzeti mozgalmának elfojtása- ra, valamint a Jordániai dolgozók szakszervezeti jogai és szabadsága ellen irányuló bármely törekvése el-

len. Tagjai nevében testvéri so- lidaritását fejezi ki a Jordá- niai dolgozók iránt. A Szakszer- vezeteti Világszövetségnek Jordánia- zott meggyőződése, hogy a Jordániai népi nemzeti munkásszolidaritás se- gítségével leverni az imperialista és reakciós erőket.

A Szakszervezeti Világszövetség csatlakozik az Arab Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége felhívásához és felszólítja a világ valamennyi dol- gozóját, valamint szakszervezetét, tá- mogassák a Jordániai népi szabadsá- gát és nemzeti függetlenségét harca- t. Ugyanakkor tiltakozzanak a megfor- lások ellen.

Krupp Törökországba érkezett

ANKARA. (Agerpres.)

Sajtójelentésekből kitűnik, hogy Alfred Krupp von Bohlen und Hal- bach nyugat-németországi iparmá- gnás Ankarába érkezett. Krupp a sajtó képviselőinek adott nyilatkozatában kijelentette, azért jött Törökör- szágba, hogy kibővítsa a vállalat és Törökország közötti hagyományos kapcsolatokat.

Az Egyesült Államok Egyiptom elleni kihívó ténykedésre bátorítja Izraelt

KAIRO. (Agerpres.) — A TASZSZ

jelent: Az egyiptomi sajtó emelte Eisen- hower elnöknek egyik sajtóértekezle- te alkalmával tett és az izraeli „ki- sérleti hajónak” a Szezi csatornára való küldésére vonatkozó nyilatko- zatát.

A lapok szerint, mind Eisenhower, mind pedig Dulles e kérdésben tett nyilatkozatai kihívó akcióra bátorít- ják Izraelt.

Az Al Gumhuria című lap rámutat

arra, hogy az Egyesült Államok poli- tikája „a közép-keleti feszültség és nyugtalanság fenntartását célozza.” A lap „Megkülönböztető és uszító politikát” című vezércikkében rámu- tat arra, hogy az a tény, miszerint az Egyesült Államok bátorítja Izraelt egy „kísérleti hajónak” a Szezi csato- rnára való küldésére, valamint Eisenhower elnöknek az Akaba-ből „nemzetközi jellegű” vonatkozó nyilatkozata „nyílt provokáció” Egyiptom és Szaud-Arábia ellen.

Megkezdődött az állatorvosi főiskola tudományos ülésszaka

(Folytatás az 1-6 oldalról)

ezáltal a lakosság ellátásához szük- seges hús, szaradék, tej, tojás, stb., mennyiségét növelni lehessen.

E cél elérésének érdekében a környezeti tényezők: élelmezés, el- helyezés, stb. megjavítása mellett a betegségnek elterjedését az állatok betegségeinek, elsősorban a fertőző és előidéz okozta betegségek meg- előzése. Az állatorvosi gyakorlati munkája mellett szükség van a tudósok hozzájárulására is a beteg- ségek gyógyításához és megelőzésé- hez.

Az aradi állatorvosi főiskola tu- dományos kutatómunkája az inté- zet megalakulása óta folyamatosan folytatott tudományos munka elem- zésénél, meg kell állapítanunk, mi- szerint — annak ellenére, hogy karunk csak három évtizeddel dolgoz- ik — a tudományos tevékenység igen magas színvonalat ért el.

Tudományos munkásságunk első- sorban a gyakorlat által felvetett kérdésekre szorított, valamint az előző évek folyamán megkezdett kutatómunkák továbbvitelére, illetve befejezésére.

Tudományos munkásságunk azo- kon a széles lehetőségeken alapszik, amelyeket országunk nyugati vidé- keinek haladott állattenyésztése biz- tosít számunkra. A különböző szor- ciális mezőgazdasági vállalatok- kal, az állatorvosi állomásokkal, az állategészségügyi laboratóriumokkal és az orvosi intézményekkel fenn- álló szoros kapcsolataink lehetővé tették, hogy intézetünk tudományos

munkája szorosan kapcsolódjék az állattenyésztés fejlesztésének lét- fontosságú kérdéseire.

Tudományos munkásságunk célja egyrészt az volt, hogy megadja egyes országokban meg nem ta- nulmányozott kérdések tudományos alapját, másrészt, hogy új mód- szereket és eszközöket dolgozzon ki az állategészségügy fejlesztése te- rén.

Az állatorvosi főiskola szoros kap- csolatai országgyűző állattenyész- tési központjakkal, lehetővé tették számos, a gyakorlati élet által fel- vetett kérdés megoldására és a tanu- lmányozását és megelőzését.

A főiskolánk keretében működő tanszemélyzet tudományos kör az elmúlt év folyamán — 1956 áprilisá- tól 1957 májusáig — tizenkét mu- kakultást tartott, melyeken harminché- tudományos dolgozatot mutattak be.

Rövid áttekintést szeretnék nyuj- tani főiskolánk tanári kara által ta- nulmányozott legfontosabb kérdése- ről.

A körzeti tanszék folytatta a már előző évben tanulmányozott kérdések feldolgozását így a bakte- riológiai, körbonctani és fiziológiai kollektívák egyes, takarmányok- ban fellépő gombák által okozott mérgezésekkel tanulmányoztak. Ezen a téren együttműködtek a nagyvár- di állatorvosi laboratóriummal. Új gombafajtákat ismerlek fel, ame- lyekről a jelenlegi ülésszak kereté- ben számoltak be.

A dr. Sarmon Elisabeta előadó tanár vezetésével működő bakterio- lógiai kollektíva egész sor pendikvili érdekes eredményt ért el. Az elvár- sak új módszert dolgoztak ki az aerob baktériumok kényszerítésére. Tanulmányozták a baktériumok fel- lökését és értékes megfigyeléseket tettek anyagcserejükről és körülmé- nyi viszonyukkal kapcsolatban.

Ugyanez a kollektíva foglalkozott országunkban először — egy jár- ványos betegség (Listeria mono- citogenes) feltérnyésével és külön- böző vegyi anyagok és antibiotiku- mok segítségével való gyógyítá- sával, ami jelentős mértékben hozzá- járult a kevésbé tanulmányozott be- tegség gyógyításához.

A dr. Hanes előadótanár vezeté- sével tevékenykedő állategészség- ügyi kollektíva a Prodivicola vál- lalatnál tanulmányozta a fagyasztott szárnyasok romlását a fagyasztott szárnyasok romlását előidéző oko- kat. A laboratóriumi vizsgálataik révén lehetővé vált olyan eljárás ki- dolgozása, amely elejét veszi a fa- gyasztott szárnyasok romlásának.

A dr. V. Ciurea professzor, kated- rávezető vezetésével működő kör- bonctani kollektíva a rendkívül fon- tos kérdések egész sorát tanulmá- nyozta. Ezek között megemlíthetjük az Arad-vidéki hízaladékkal együtt- működve végzett sertés-lorok oedéma gyógyítását.

Ez év márciusában az országos vértani és körbonctani kongress- szuson bemutatták a kollektíva ku- tatásait a lovak vívőereivel kapoco- latban. Igen jelentősnek azok a ku- tatások, melyeket a rosszindulatú da- ganatokon végeztek. Ezek révén a rák kezelésére vonatkozó új kö- vetkeztetéseket lehet levonni.

A speciális körten keretén belül a kísérletek részeit az előrem- galapított témákkal, részeit az időköz- ben a gyakorlatban felmerült kér- désekkel foglalkoztak. A Baies professzor, katedrávezető vezetésé- vel dolgozó járványkörbonctani kolle- ktíva az állat-tuberkulózis kérdése- nek különböző vonatkozásait fog- lalkozott. Ebből a célból 121 szer- száltat ki vidékre és körülből 30.000 állaton végeztek megfigye- léseket.

Ez a kollektíva, állategészségügyi dolgozók hozzájárulásával, foglalko- zott a fácán-csibék elhullása elleni küzdelemmel. E kutatások eredmé- nyeként sikerült jelentős mértékben csökkenteni a fácán-halandóságot.

Ugyancsak tanulmányozták a ser- tés-influenza gócot és felhívták a gyakorlati emberek figyelmét erre, az országunkban kevésbé ismert beteg- ségre.

Dr. Mihalescu előadótanár veze- tésével a gyógyszerészeti kollektíva új gyógyszerkészítési eljárásával és ezek helyes felhasználásával foglalkozott, segítségét nyújtva ezáltal az állat- orvosoknak. A dr. Nicolau A. előadó- tanár vezetésével munkálkodó kör- nati és gyógyszerészeti kollektíva az állati gombamérgezésekkel foglalkozott elsősorban és jelentősen hozzájárult a kevésbé tanulmányozott megbete- gedések felismeréséhez, megelőzésé- hez és gyógyításához.

Meg kell említenünk a kollektíva sokirányú munkásságát az alkalmá- zott hematológia (vértan) területén.

Dr. Birza lektor vezetésével a tü- neti kollektíva értékesen járult hozzá a különböző beteges tünetek tanulmányozásához, például a tüdő- bajnáknál fellépő különleges tüdő-ha- rok keletkezésénél.

Dr. Dinulescu professzor vezetésé- vel dolgozó parazitológiai tanszék elsősorban a legelők elősídiének víz- zálatával foglalkozott és tervet dol- gozott ki a legelők elősídiéitől való mentesítésére. Ezt az igen nagy tu- dományos és gyakorlati jelentőségű munkát intézetünk végezte először országunkban.

Ugyancsak tanulmányozták külö- nböző más állat-élőlédek is.

Dr. Pastera előadótanár vezetésével a sebészeti kollektíva igen élénk és eredményes tevékenységet fejtett ki, aminek az ülésszakunk előterjeszté- ndő 13 tudományos dolgozatát bizo- nyítja. Ezek közül megemlíthetjük például az állati szem-betegségek

operatívával foglalkozó értékes tanul- mányokat, valamint a glaukoma megbetegedések terén végzett kutató- sokat.

A Vintan Aurel professzor, kated- rávezető vezetésével tevékenykedő szülészeti kollektíva ugyancsak jó munkát végzett (nyolc dolgozat és egy újtás). Ezek a kutatások, mind elméleti, mind gyakorlati szempont- ból igen jelentősek.

Az operatív-technikai kollektíva, dr. Mihu V. lektor vezetésével plaz- ma-átültetéssel, valamint altatási kér- désekkel foglalkozott.

A dr. Spilnu Petre professzor, aka- démiai levelezőtag vezetésével mű- ködő állattenyésztési kollektíva ta- nulmányozta az állattenyésztő tele- peink szimentáli bikáinak minőségét.

Ezeket kívül egy sor tanulmány szerepel az alakban, éleltan és bio- kémia különböző kérdéseivel kapoco- latban. Ilyen tárgyú előadások ugyan nem voltak ebben az évben intéze- tünkben, mégis intézetünk, más inté- zetek tanszemélyzetének közreműkö- désével, figyelemreméltó eredménye- ket ért el ezen a téren is. Itt hálás köszönetet kell mondanunk Ghetie S. professzor, akadémiai levelezőtagnak, dr. Buruiana mérnök-professzornak, dr. Pintea előadótanárnak, Kalmuteh tanársegédnek és másoknak, akik nagy segítségnek nyújtottak munkánk- ban.

Az intézetünkben folyó tudomá- nyos munka pozitív oldalaként emlí- thetjük meg, hogy ebbe a munkába a különböző szaktárgyak valamennyi tanügyi katedrét sikerült bevonnunk. Különösen meg kell említenünk az ifjú kádereket lelkes részvételét, akik közül többen sajátmaguk javasol- táival foglalkoztak.

Említsük még, hogy egyes, na- gyobb témakörök tanulmányozására különböző szakemberekből álló kol- lektívák alakultak, abból a célból, hogy a kérdéseket a legkülönbözőbb oldalról lehessen megvilágítani.

Intézetünk tudományos munkássága rendszeresen folyik. Ehhez hozzájá- rulnak a tudományok körhöz szere- sen megartott ülései, valamint a je- lenlegi tudományos ülésszak megren- dezése.

Jelentős segítséget kaptunk, kü- lönösen a forrásanyagok terén az Akadémia természetvédelmi, valamint a természetvédelmi és Gyógyszeré- szeti Intézetétől.

Röviden ezek voltak az aradi áll- torvosi főiskola tanszemélyzete által az elmúlt év folyamán végzett kutatómunkák eredményei.

Beszámolóink nem lenne teljes, ha az eredmények mellett nem emléke- nénk meg a kutatómunka terén meg- mutatkozó számos nehézségről.

A jövőben fokozott ittemben kell folytatnunk tudományos munkánkat és a kérdések elmélyítésével, új meg- oldások és utak keresésével tantes- tülünk — országunk többi dolgo- zóival együtt — hozzájárulhat a II. pártkongresszus és az RMP KV ta- valy decemberi határozatában meg- szabott feladatok teljesítéséhez.

A mezőgazdaság összes ágai — különösen az állattenyésztés — fej- lesztésének alapfeltétele a mezőga- daság szocialista átalakítása. Ezért a tudósok érdeklődésének is erre kell irányulnia.

Dolgozunk minden erőnkkel, hogy a párt és a kormány által megsza- bított vonalon egyre inkább emeljük az aradi állatorvosi főiskola oktató- munkájának tudományos színvonalát, foglalkozunk tudományos kutató- sainkban a legégetőbb állat-egészség- ügyi kérdésekkel, hogy ezáltal is hoz- zájárulhassunk második öt éves ter- vünk feladatainak teljesítéséhez és tudományunk fejlesztéséhez, szerettei hazánk, a Román Népköztársaság megerősíté- séhez.

Láttuk...hallottuk...olvastuk

Séta a régi Aradon

Kedves olvasóink! Egy pillanatra se gondoljanak arra, hogy holmi időgépbe ülünk és a gép kormányát visszafelé forgatva évtizedekkel, sőt évszázadokkal visszazsúdlunk a múltba. Nem, ilyenről szó sincs. De mégis, sétáljunk a régi Aradon, ahol a többszáz éves épületek a múltról beszélnek...

Kezdjük talán a Középkorral. Ez Arad legrégebbi utcája, neve a középkori dokumentumokban is megtalálható. Viszont a házak közül egy sem maradt meg az említett időkig.

Sétáljunk tovább. A 8. számú magyaryelvű liceum épületével szemben kis kápolnát találunk. A kápolnát Szent Flórián, a tűzoltók és kéményseprők védőszentjévé szentelték 1751-1753-ig.

Elérkezünk a szerb templom elé, most restaurálják. A templom 1822-ben épült és igen érdekes a története. Szerb fiatalok tömegesen odarohadtak ki az oroszországi Zaporozsib, a Don mellé, ahol négy hadtörzsről alakították. Kivándorlásuk oka

a Mária Terézia korabeli vallásüldözés volt. Erőszakkal akarták őket a katolikus vallásra áttéríteni. A templomot azután Zaporozszi mesterek emelték az aradi Thököli Sebő meghiúsítása, felfestményeit pedig Alexits, a híres Bolyai kutató, Alexits György öse alkotta.

Itt említjük meg, hogy a hajdani Rác város valahol az Óvárter környékén kezdődött. Nagyon kevés feljegyzést találtak a történetek ezzel kapcsolatban, mert Károlyi Sándor gróf kurucot 1702-ben felégették és akkor elpusztult a letelejtés.

A Kínizsi utca sarán hatalmas emeletes épületet látnak, fehérre meszelt falai régi mesterek munkájára vallanak. A Thököli házról van szó, Arad legrégebbi bérházáról. Hogy látk-e ott hirességek, arról vajmi keveset tudunk, de az biztos, hogy a ház előtt sokszor sétált Sándor Gyula, a költő és öltöztető. (Bisztray Gy. professzor gyűjtötte össze a költő összes műveit és most jelent

meg a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában.) Arad legrégebbi bérháza szemben koraszűre átalakított homlokzatú épület. De csak a homlokzat koraszűre, bent az épületben az oszlopos veranda és az emeletre felvezető szűk csigalépcső bizonyítja, hogy az épület csaknem 150 éves. Itt volt az úgynevezett Oroszudvar. E házban szállásolták el Világos után az orosz tisztiket.

A Bercsényi Miklós utca 9. számú házban fogták el a hagyomány szerint 1849-ben Kiss Ernőt, a magyar forradalmi hadsereg hőst börtönköt, akit október 6-án, a borzalmas gyásznapon, a vársáncban végeztek ki. A börtönköt Bartha György házban tartóztatták le és kivégezték is a háztulajdonos mellényét viselve.

Betekintünk a Damjanich utcába. Ha megnézzük a széles, de ósdi házzal szegélyezett utcát, gondoljunk arra, hogy 1840-ben itt volt a város sétatéje, ahol délnők, urak

és szeladonok sétáltak a verőfényes nap sütésben. A 11. és 13. számú házak Arad legrégebbi épületei közé tartoznak. 1796-1799 között épültek, keskeny homlokzatú, egyemeletes házak ezek, szűk, zárt kapukkal. A kapukba kövekkel felített horodokat gurítottak és így tették a házakat bevéhetetlen erődökké. Úgynevezett polgári hadak védtek ugyanis a várost a földesur őrökény, a vármegye ellen, amely minden erejével rá akarta kényszeríteni akarát a város polgárságára és területét kívánta megőrizni kioldtságait.

Nem mehetünk el szó nélkül a zsidó templom mellett sem. Az épületnek a Hal-tér néző homlokzatán feltehető, hogy empire stílusban épült. Erre mutat a szabályos távolcsúg oszlopsor. A templomot 1815-ben építették. Az aradi zsidóság ezért azzal vádolták, hogy Napoleon-nal rokonszenvez. A császár már akkor Elbán volt, de a vádakat szerint az aradi zsidóság reménykedett vis-

zatérésében, mert a császár a megszállt országokban kiszabadította a zsidókat a gettót foglaltat őleléseiből. (Bár Franciaországban más oldalról mutatkozott meg Napoleon, ott antisemita volt és li beralizmus csak a megszállt országok zsidósága iránt nyitódult meg, bizonyára jól megfontolt imperialista szándékból.)

Talán említsük meg azt is, hogy a régi Arad az Óvárter körül épült fel. Emlékeztünk a volt Asztalos Sándor utcára, ahol a legrészlebbi izletház az Arany ABC volt. Az Asztalos Sándor utcában, régi nevén Szép utca, a ma is létező házak 1810-1820 között épültek. Beszéljünk még arról is, hogy itt voltak 1849 február 8-án az utcai harcok, amelyben a forradalmi csapatok hátrálásra kényszeríték a várból kitört császáriakat. A Herbak János mozi, Arad első színháza 1820-ban épült. Dérnyéknél jelenlét a város hísi múltjáról regélő házakat és utcákat.

zaban volt Nagy Sándor utolsó fohadiszállása, közvetlenül a világiosi jegyverlettel előtt. A Szabadság-tér régi házak falai közül több még most is őrzi az ágyugolyókat, Arad barbar megtámadásának nyomait. A régi városházán tartották meg 1849 augusztusában az utolsó országgyűlést, Kossuth menekülése előtt. A régi városháza helyén ma már hatalmas kétemeletes korszerű bérház emelkedik.

Nem mehetünk el szó nélkül a Dedk Ferenc, volt Uri utca régi 34. számú háza mellett sem, ahol Heim Domokos polgármester házában lakott Haynau tábornagy, a bresciai hírsé. A tábornagyról feljegyzik, hogy igen nagy előszerepet vállalt a szakszolgák és szobalányok iránt.

Sétánk a régi Aradon ezzel véget ért. Talán még csak annyit jegyezzünk meg, hogy helyes lenne emléktáblákkal megjelölni a város hísi múltjáról regélő házakat és utcákat.

Messer Sándor

Román könyvkiállítás a Sorbonne-on

Május 3-án nyílt meg Párizsban, a Külföldi Kulturális Kapcsolatok Román Intézetének rendezésében, a „Román Könyv” kiállítás.

A Sorbonne nagytermeiben kiállított 2500 kötetnyi eredeti román alkotás és fordítás — regények és tanulmányok, verskötetek és tudományos értekezések — „bizonyítékai an-

nak a különös gondoskodásnak, mely-lyel a Román Népköztársaság a kultúra minden formájának terjesztését elősegíti” — írta a kiállításról szóló beszámolójában a l'Humanité, majd így fejezte be érdekes tudósítását: „A Román Könyv kiállítása legjobb bizonyíték egy mindinkább fejlettek ivelő kulturpolitikának...”

Rádiójelzés a végtelenből

A Golubov-űrből sziklás partvidékén, távol minden emberi településtől, szokatlan alakú készülékek nyulnak az ég felé. Ezek a készülékek a Szovjetunió Tudományos Akadémiája keretében működő „P. N. Lebegyev” fizikai kutatóintézet Krim-félszigeti megfigyelő állomásához tartoznak és a világ-űrből jövő rádiójeleket felfogására szolgálnak.

Ezek a jelzések rendkívül gyengék, erősségük mindössze 0,000,000,000,000,001 watt, felfogásukra egy elmes szerkezet, egy homorú „rádiótor” szolgál, amely az érkező rezgéseket összegyűjtve egy antennára vetíti. Innen a rezgések egy kivételesen érzékeny rádióvevőkészülékbe kerülnek, amely azokat sokszorosan felerősíti és önműködően lerajzolja egy fehér papírlapra.

Az állomáson egy új berendezés is látható, amely a csillagközi térben található hidrogén által kibocsátott Hertz-féle hullámok felfogására szolgál. Homorú antennája 18 méter hosszú és 8 méter széles. Az egész világot oszupán hat ilyen rádióállomás kapta. Az intézet tudományos kutatásainak már sikerült is felfogni az első rádiójeleket, amelyek igen értékes adatokat szolgáltatnak a csillagközi térben létező hidrogén eloszlására vonatkozólag.

A fizikai intézet Krim-félszigeti megfigyelő állomása a rádiócsillagászat legidősebb kérdéseinek

megoldására összpontosította figyelmét. Az állomás nemrég értékes megfigyeléseket végzett a napkorong rádiószugárzásával kapcsolatban. Ezek a megfigyelések lehetővé tették a napkorong szerkezetének, a korong belsejében végbemenő mozgásoknak, stb. a tanulmányozását.

Az állomáson érdekes vizsgálatok folynak a ködök felépítésével kapcsolatosan, szinkopelemzés segítségével tanulmányozzák a nap légkörében végbemenő rövidtartamú, heves folyamatokat, amelyek kihatással vannak a Föld légkörére is. Megállapították, hogy a legerősebb hullámok főleg a gyorsan növekedő napfoltokból indulnak ki, amelyeket erős mágneses mezők kísérnek. A napfoltok fölött, a nap légkörének mintegy 300,000 kilométer magasságban levő részén erős rádiószugárzást bocsátanak ki.

A rádiótelepítők segítségével olyan jelenségeket figyelhetünk meg, amelyek a rendes csillagászati készülékek előtt rejte ma radnak. A rádiócsillagászatok által gyűjtött adatok lehetővé teszik a csillagközi térben végbemenő folyamatok jobb megismerését, csillagrendszerünk (a Tejút) szerkezetének megvizsgálását, adatok szerzését a csillagok keletkezéséről és fejlődéséről, a rádióhullámok terjedési törvényeinek megállapítását a Föld légkörében a rádió útján való időjárás meg-javítását és egyes távközlési zavarok kiküszöbölését.

A SALEM-I BOSZORKÁNYOK

Párizsban nagy sikerrel vetítik Yves Montand és Simone Signoret — a nemrég hazánkban járt kiváló francia művészpárra — első közös filmjét: a Salem-i boszorkányokat.

A film szövegkönyvét Jean-Paul Sartre, a kiváló haladó francia író írta, Arthur Miller amerikai író Boszorkányvadászok című híres színműve után.

A francia-német közös gyártmányú film cselekménye az Egyesült Államokbeli Salem városában játszódik le, ahol 1680-ban kivégezték a boszorkánysággal vádolt Proctor-házaspárt és több „boszorkánytársukat”.

A színmű akkor íródott, amikor javában folyt az Egyesült Államokban a Rosenberg-házaspár elleni per. A

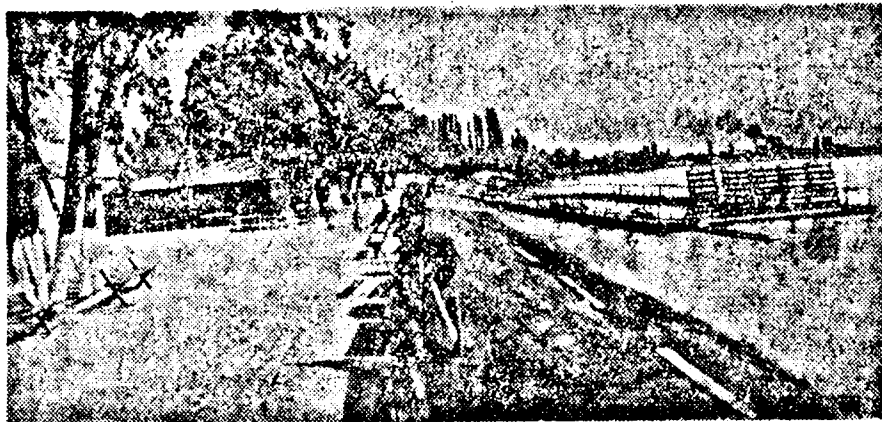
darab cselekménye messze túlnő Salem szűk határán és valójában a mai Amerika „boszorkányvadászai” ellen intézett megrázó vádbeszéd.

Arthur Miller, — akit különben ezért a darabért az Amerika-ellenes tevékenységet vizsgáló bizottság elé idéztek — darabjának ezt a mélyebb értelmét Jean-Paul Sartre avatott tőle és Raymond Rouleau mesteri rendezése csak még jobban hangsúlyozza.

A film komor cselekménye kiáltó vád a maradás, a babona, a türeltlen társadalmi igazságtalanságok ellen.

Hazánk mozikedvelő közönsége nagy érdeklődéssel várja a haladó filmművészetnek ezt az új, értékes alkotását.

Megnyílt a Neptun strandfürdő

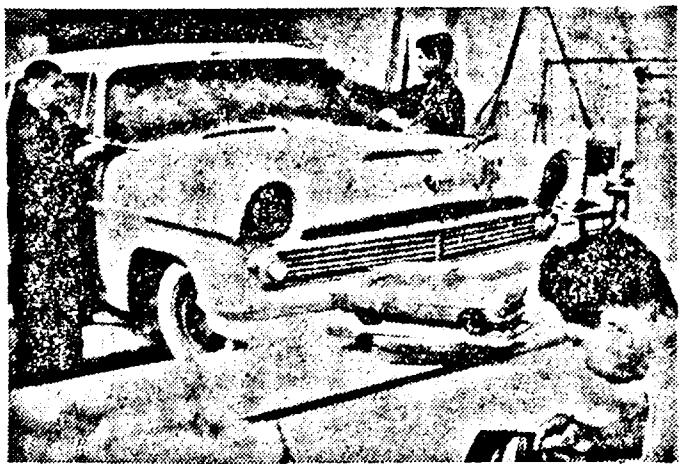
Az elmúlt napokban megnyitotta kapuit városunk közkedvelt nyári szórakozó- és pihenőhelye, a Neptun strandfürdő.

A felfrissített, kijavított épületek, a szépen ápolott utak, a jól felszerelt büfé és — ezt elsősorban kell említeni — a vén Maros hűs hullámai, a végre, kisült májusi nap, várják városunk dolgozóit, a legifjabbaktól a legöregebb korosztályig.

Új szovjet turakocsi

Elkészült a Gorkij-i autógyár legújabb turakocsi-modellje, a „Jégmadár”. Nemcsakára megkezdte az új gépkocsi sorozatgyártását.

120 millió liter süritett gáz egy óra alatt

A Szovjetunió Tudományos Akadémiájának nagy nyomásokat kutató fizikai laboratóriumában olyan kísérleti gázkompresszort készítettek, amely óránként 120 millió liter süritett gázt állít elő.

A gázoknak és egyéb anyagoknak nagy nyomás alatti vizsgálata tudományos kutatás céljait szolgálja, hiszen nem egy elem nagy nyomás alatt teljesen új fizikai vagy kémiai tulajdonságokat vesz fel. A nagy nyomás alkalmazásával — jelen esetben 5000 atmoszféráról van szó — számos vegyi folyamat meggyorsítható. A Szovjetunióban ezek a tudományos kísérletek nagyon is gyakorlati célt szolgálnak. A nagy nyomások alatt végbemenő folyamatok a kohászati szférára például lehetővé teszik újfajta, nagyszilárdságú ötvözetek előállítását. Az ilyen ötvözetek rendkívül alkalmasak nagyteljesítményű gépek alkatrészeinek előállítására.

Felségsértés a csokoládé-szeleten

Az olaszországi Alzo városka csokoládégyára követi azt a nyugati édesipari propaganda-szokást, hogy különböző nevezetes emberek nevével, vagy portréjával díszíti áruit.

Ha pralinét lehet árusítani Elvis Presley-nek, a Rock and Roll- királynak rángásaival illusztrálva, ha cukorkára lehet préselni Marilyn Monroe-nek, az amerikai bájkirálynőnek alakját, miért ne lehetne csokoládé-

szeletet készíteni Faruk, volt egyiptomi királynak nevével. Hitelesség kedvéért egy kigyóbüvölő alakjával illusztrálva?

Az ex- király azonban felháborodottan értesült nevének édességipari felhasználásáról és felségsértési pert akar a csokoládégyáros nyakába zúdítani. A szegény gyáros persze elkövette azt a főbörtön bünt, hogy elfelejtett ex-öfelségének némi jutalékot felkínálni...

Nem mindennapi „előrelátás”

Az amerikai Long Island rendőrsége toprongyos, zokogó aggasztást huzott ki egy dollárhalom közepéből. Az aggasztán, John van Huda, éppen idejében menekült meg: két betörtör behatolt a kunyhójába, 12 ezer dollárt kotort össze a szanaszét heverő konzervdobozokból és a matrák- cök aól és a pénzt éppen kofferébe akarták pakolni, amikor megérkezett a rendőrség.

De mit keresett John van Huda az elhagyott kunyhóban? A rendőrség kérdéseire elmondotta, hogy 1939-ben elmenekült New Yorkból és 18 évig élt remetélelel, mint ahogy — beismerése szerint — tul akarta élni Hitler amerikai invázióját.

Nem tudott semmiről sem, ami a világban történik és abban a boldog hitben halt volna meg, hogy ő a Egyesült Államok legelőrelátóbb és legokosabb lakosa...

Tarka-barka történetek a világ minden tájáról

A filmvezér

Los Angelesben, a világhírű filmvezér előtt megjelent egy fiatal drámaíró, aki Aristophanes néven mutatkozott be. Elmondta, hogy Európában már nagy sikerei voltak, kritikákat mutatott, komoly és hosszú méltatásokat. Probaképpen két szcenáriumot kért tőle. El is készült velük, az egyiknek Békák,

a másiknak Felhők volt a címe. Mindkét téma megnyerte a film-császár tetszését. Szerződésel kötötte meg, csak azt kötötte ki, hogy más nevet válasszon magának, például úgy: Arizona, vagy Astor. Később egy irigy filmíró megdöbben a fiatal Aristophanes-t a Los Angeles Talkie Herald hasábjain és ezt írta: „Ez a fiatal ember közönséges szélhámos. Mindenké tudja, hogy Aristophanes, a világhírű tragédiatíró már száz évvel ezelőtt meghalt.”

Megvesztegetett egy kutyát

Furcsa óvadat emeltek Pierre Legron betérő ellen. Amikor rendőrkutyákkal üldözték, az egyik kutyának kolbászt kint és így akart megszabadulni tőle. A párizsi rendőrség felfogása szerint „hivatalos közeget” akart megvesztegetni ezzel a ténykedésével. A derék rendőrkutya dicsőretére legyen mondva: a finom csemegét nem fogadta el.

Enyhe célzás

XIII. Lajos egy alkalommal, amikor beutazta országát, egy kis városban ünnepélyes fogadtatásban részesült. A polgármester hosszú és ékes üdvözlőbeszédet türellemmel hallgatta. De a kiseretében levő egyik ur úgy vélte, szívesen tesz a királynak, ha félbeszakítja az ünnepi szónokot. Ezért tehát megszólította a polgármestert:

— Mibe kerülnek ezen a vidéken a szamarak? — kérdezte — Excelenciád nagyságában —

felelte nyugodtan a polgármester — körülbelül tíz tallér darabja.

Enyhítő körülmény

Wilde Oszkár egyszer hivatalos volt egy arisztokrata családhoz estebédre.

Másnap találkozott egyik barátjával, aki megkérdezte tőle:

— Na, milyen volt a tegnapi estély?

— A vacsora jó volt — felelte az író — a társaság kevésbé. Ha én nem lettem volna ott, nagyon unatkoztam volna.

Tévedés

Tristan Bernard, a híres francia író egyik utazása alkalmával az ékezőkocsiban egy jólöltözött úrral találkozott.

Miután a pincér körülhordta a sültet, az író szomszédjához fordult:

— Kérem, uram, volna szíves a mustárcsészét ideadni?

— Szóljon a pincérnek! — hangzott a mogorva felelet.

— Bocsnatot kérek — folytatta udvariassággal Bernard, — úgy látszik tévedtem.

— Miért? Talán pincérnek nézett engem? — kérdezte felháborodva az utas?

— Nem — felelte Tristan Bernard csöndesen. — Jólnevultnek.

A kollega

Időnként Jeno, a budapesti Nemzeti Színház egykori neves Shakespeare színésze egy este betévedt egy

hölödrosi kiskocsmába. Egyszerre csak odaül az asztalához egy elha nyugot öltözött, fésületlen és borotvátalan férfi.

— Jóestét, kedves kollegám! — barátságos — üdvözlő Iudnfit az ismeretlen.

— Bocsnatot — feleli a színész nem emlékszem hol találkoztunk.

— De hiszen sokszor jásunk együtt a Nemzetiben...

— Együtt? A Nemzetiben? — csodálkozik Iudnfi. — Melyik darabban?

— A Hamletben. En vagyok a kakas — feleli gögösen a „kollega”.

Helyrehozta a hibát

Id. Dumas Sándor, a világhírű író, egyszer hivatalos volt egy híres tábornok estebédjére. A meghívást elfogadta, de valahogy megfeledkezett róla.

A generális, többi vendégével együtt, sokáig várt a híres íróra, persze, hiába.

Joggal vette tehát rossznéven Dumas figyelmességét, s amikor néhány nap múlva véletlenül találkozott, szó nélkül hátalfordított neki.

Az író egy pillanatra tandestalanul állt. De azután hirtelen észbe jött az elfelejtett meghívás. A tábornokhoz lépett és vidáman így szólt:

— Örömmel látom, hogy tábornok ur elkövetett hibám ellenére udvariassággal kiintezett barátságával. Hiszen ellensége felé nem a hadat szokta fordítani!